

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

16 листопада 2023 року

**Біла Церква
2023**

УДК 636.09:378-053.6:001(063)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, професор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Зубченко В.В., канд. екон. наук.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук.

Наукові пошуки молоді у XXI столітті. Актуальні проблеми ветеринарної медицини: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції магістрантів і молодих дослідників (Біла Церква, 16 листопада 2023 р.). – Біла Церква: БНАУ, 2023. – 160 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

3. Хоменко З.В., Чорний В.В. Динаміка деяких показників крові та сечі телят за диспепсії. Матеріали ХХІV-ї науково-практичної конференції магістрів та бакалаврів (за результатами I туру Всеукраїнського конкурсу студентських робіт): «Актуальні проблеми ветеринарної медицини в забезпеченні здоров'я тварин» Випуск № 13. 20 грудня 2021 р. Житомир: «Полісся» 2021. С. 154 – 157.

4. Тільки антибіотиком не відбутися / Здоров'я тварин і ліки. – Київ, 2021. – № 3. – С.12–13.

5. М. Тодоров, В. Кушнір Ріботан у комплексному лікуванні диспепсії у телят / Agrarian Bulletin of the Black Sea Littoral. 2021, Issue 100. – P.52–54. DOI: 10.37000/abbsl.2021.100.10

УДК 636.8.09:616.6:619

ТАРАСЕНКО К.М., магістрантка

Науковий керівник – **ПІДДУБНЯК О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ХРОНІЧНА ХВОРОБА НИРОК У КОТІВ: ПОШИРЕННЯ, ЕТІОЛОГІЯ, ДІАГНОСТИКА

Встановлено, що хронічна хвороба нирок у котів є поширеним поліетіологічним синдромом, який може клінічно проявлятися гіпорексією, зниженням вгодованості, полідипсією, поліурією, дизурією (I стадія). За середнього перебігу ХХН (II стадія) спостерігається порушення координації рухів, втрата свідомості, артеріальна гіпертензія, анемічність слизових оболонок, у 68,2 % котів блювання. Тяжкий перебіг (III стадія) проявляється анорексією, кахексією, олігурією, блюванням, проносами, болочістю при пальпації нирок.

Ключові слова: коти, хронічна хвороба нирок, гіпертензія, гіпорексія, блювання, дизурія, кахексія, дизурія.

Хронічна хвороба нирок (ХХН) – це синдром, обумовлений загибеллю нефронів внаслідок хронічного пошкодження нирок і прогресуючого склерозування ниркової паренхіми, яке призводить до порушення функції нирок, функціонування всіх систем організму та обмінних процесів організму [1, 2]. Цей термін охоплює групу захворювань, які впливають на функцію нирок і проходять аналогічний клінічний перебіг [3]. Таким чином визначається, що це не етіологічний діагноз, а клінічний, який характеризується прогресуючою втратою нормальної функції нирок більше 3 місяців. У сучасній ветеринарній медицині для ветеринарного лікаря покращення якості життя пацієнтів із ХХН є більш важливим завданням, ніж збільшення тривалості їх життя [4–6]. Тому мета роботи є актуальною, оскільки на сьогодні недостатньо вивчені причини виникнення ХХН та не розроблені найбільш інформативні методи ранньої діагностики цієї патології.

Матеріалом для дослідження були коти 6–14-річного віку порід (перська, шотландська, британська, мейн-кун, сіамська), що поступили на лікування в клініку ветеринарної медицини м. Київ. Аналізуючи статистику клінічних і лабораторних досліджень тварин нами було встановлено, що кількість захворювань сечовидільної системи в загальній частці хвороб котів з внутрішньою незаразною патологією складала 48,4 %, в т. ч. ХХН реєстрували у 63,7 % від загальної кількості хвороб сечової системи.

Етіологічними чинниками виникнення та прогресування ХХН у котів є хронічні інфекції сечових шляхів (уролітіаз, уроцистит, уретрит), а також хронічний гломерулонефрит, пієлонефрит, полікістоз нирок, діабетична нефропатія, нефросклероз, травми, отруєння лікарськими препаратами, побутовими засобами або хімічними речовинами. А також, ХХН зустрічається як вторинне захворювання після піометри, пневмонії, парадонтиту тощо. Також причинами ХХН можуть бути і захворювання внутрішніх органів, аутоімунні хвороби, введення вакцин, сироваток.

Клінічно ХХН проявлялася лише за втрати більше 70–80 % нефронів. До того часу показники ниркової недостатності (сечовина, креатинін) були в межах норми або дещо збільшені. За клінічного дослідження в частини тварин виявляли гіпорексію, зниження вгодованості, полідипсію, поліурію, дизурію. Такий ступінь перебігу ХХН ми класифікували як легкий (I стадія).

Дуже часто причиною звернення власників до ветеринарної клініки були порушення

шлунково-кишкового каналу у тварин старшого віку (після 7–10 років), які згодом визначалися як прояви уремичного гастроентериту. У дослідних тварин виявляли погіршення загального стану, шкіра у них була не еластична, шерсть – тьмяна. Спостерігали тривалугіпорексію 100 % хворих тварин. Поліурія та полідипсія спостерігалися у 91,7 % дослідних тварин, яка проявлялася підвищенням спраги із одночасним зростанням добової кількості виділеної сечі (у 1,5 рази або навіть удвічі перевищувала звичайний добовий діурез), а також виявляли артеріальну гіпертензію (165/110±4,5 мм рт.ст.). У 68,2 % котів спостерігали блювання, порушення координації рухів, запаморочення та анемічність слизових оболонок. Таку стадію ми визначили як середньої тяжкості (II стадія).

У 6 тварин виявили тяжкий стан (III стадія), яка проявлялася анорексією, кахексією, олігурією, яка пов'язана із прогресуючим зниженням швидкості клубочкової фільтрації. У 4 котів спостерігалася анурія внаслідок дифузного нефросклерозу, блювання 1–2 рази на добу упродовж 3-х місяців, яке пов'язане з розладами шлунково-кишкового тракту внаслідок уремії. Блювотні маси містили шлунковий сік з піною та жовчю. Також виявляли анемічність слизових оболонок, у 24,7% дослідних тварин виразковий стоматит на слизовій оболонці щік та язика з наявністю сірого кольору внаслідок підвищеної екскреції сечовини у ротову порожнину.

Таким чином, хронічна хвороба нирок у котів є поширеним поліетіологічним синдромом, який може характеризуватися різним за тяжкістю перебігом і клінічно проявлятися гіпорексією, зниженням вгодованості, полідипсією, поліурією, дизурією, порушенням координації рухів, запамороченням, артеріальною гіпертензією, анемічністю слизових оболонок, блюванням. За тяжкий перебігу – анорексією, кахексією, олігурією, блюванням, проносами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. DeSantis F, Boari A, Dondi F, Crisi PE. Drug-Dosing Adjustment in Dogs and Cats with Chronic Kidney Disease. *Animals (Basel)*. 2022 Jan 21;12(3):262. doi: 10.3390/ani12030262. PMID: 35158584; PMCID: PMC8833495.
2. Еліот Дж. Хронічна ниркова недостатність у кішок: етіологія і лікування / Дж. Еліот // *Ветеринарна практика*, 2010. – № 6. – С. 16–21.
3. Нольте Л.К., Шатохін П.П. Поширення патології нирок серед котів в м. Полтава / *Сучасні аспекти лікування і профілактики хвороб тварин. Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 15–16 жовтня 2020 року, м. Полтава.* – с.121–122.
4. Гребенюкова К. О., Франчук-Крива Л. О. Зміни лабораторних показників сечі у клінічно здорових котів геріатричного віку // *Інноваційні наукові дослідження: теорія, методологія, практика.* – 2021. – С. 139.
5. KuKanich K, George C, Roush JK, Sharp S, Farace G, Yerramilli M, Peterson S, Grauer GF. Effect of flow-dose meloxicam in cats with chronic kidney disease. *J Feline Med Surg*. 2021 Feb;23(2):138-148. doi: 10.1177/1098612X20935750. Epub 2020 Jun 29. PMID: 32594827.
6. Sent U, Gössl R, Elliott J, Syme HM, Zimmering T. Comparison of Efficacy of Long-term Oral Treatment with Telmisartan and Benazepril in Cats with Chronic Kidney Disease. *J Vet Intern Med*. 2015 Nov-Dec; 29 (6):1479-87. doi:10.1111/jvim.13639. Epub 2015 Oct 16. Erratum in: *J Vet Intern Med*. 2016 Mar-Apr; 30 (2):689. PMID: 26474314; PMCID: PMC4895689.

УДК 636.4.09:616.62-002:619

ЯСКОВЕЦЬ О.О. – студентка 6М курсу
Науковий керівник – **ВОВКОТРУБ Н.В.** доцент
Білоцерківський національний аграрний університет
e-mail: vona76@ukr.net

ПОШИРЕННЯ, ЕТІОЛОГІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ЦИСТИТУ В СВИНОМАТОК

У роботі наведені результати досліджень щодо з'ясування поширення, питань етіології та особливостей перебігу циститу в свиноматок. Встановлено що цистит є досить поширеним захворюванням, яке проявляється